

Dato: 21. juni 2019 Fra/til: KL 1230-1400

Referent: Emma Helen Rasmussen Møteleder: Anniken Hauglie

Saksnr.:

Til stede: Arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie
Statssekretær Guro Angell Gimse, ASD
Statssekretær Jorunn Hallåråker, BFD
Johan Lothe, Wayback - livet etter soning
Leni Hemminghytt Rønbeck, Kreativt og mangfoldig arbeidsliv (KREM)
Tor Bernhard Slaathaug, Stiftelsen Rettferd for taperne
Katrine Blindheimsvik, Aleneforeldreforeningen (AFFO)
Cecilie Nordfeldt fra Likestilling, Inkludering og Nettverk (LIN)
Magnus Pedersen, Spillavhengighet Norge
Ellen Bachmann, Batteriet Oslo
Tea Skogsrud, Batteriet Oslo
Erlend Nyheim, Batteriet Oslo (foto)
Merethe Løberg, BFD/Familie- og oppvekstavdelingen
Christina Five Berg, BFD/Barnevernsavdelingen
Martin Hewitt, ASD/Velferdspolitisk avdeling
Emma Rasmussen, ASD/Velferdspolitisk avdeling

Fraværende:

Kopi:

Referat fra møte 21. juni 2019 i Kontaktutvalget mellom regjeringen og representanter fra sosialt og økonomisk vanskeligstilte

1. Velkommen og innledning

Statsråd Anniken Hauglie ønsket velkommen. Det ble tatt en presentasjonsrunde rundt bordet. Statsråden orienterte kort om den politiske situasjonen.

2. Orientering om samarbeidsstrategi for barn i lavinntektsfamilier

Statssekretær Jorunn Hallåråker i Barne- og familiedepartementet orienterte om det nyoppstartede arbeidet med samarbeidsstrategien for barn i lavinntektsfamilier. Statssekretæren understrekte viktigheten av å møte med dem som kjenner det på kroppen, slik at man kan treffe med politikken og takket dermed for bidrag til innspill.

Hallåråker begynte innledningsvis med å fortelle at utgangspunktet for den nye strategien er en bekymring for at det er flere barn som vokser opp i vedvarende lavinntekt. Spesielt gjelder dette barn med innvandrerbakgrunn og barn av

aleneforeldre. Inkludering i arbeid er tiltak nummer én. Enslige foreldre er hverdagshelter og gjør arbeidet til flere personer på en gang, vi må prøve å bistå på best mulig måte.

Tiltak for å bistå barnefamiliene som allerede har fått gjennomslag er den nylige økningen i barnetrygden, fritidstilbud og gode opplevelser for familier, og fritidskort for å sikre at barn mellom 6 og 18 får være med på fritidsaktiviteter. Det er likevel ikke bare økonomiske, men også andre barrierer for disse familiene, og det er viktig å finne ut hva de er. Den nyoppstartede samarbeidsstrategien skal bygge videre på forrige strategi. Ønsker oss innspill på hvordan man vil bli involvert, slik at vi kan få brukerperspektivet inn i samarbeidsstrategien.

3. Innlegg v/samarbeidsforum

Innlegg v/Katrine Blindheimsvik, Aleneforeldreforeningen (AFFO)

AFFO viste til at det var viktig å bygge nettverk for aleneforeldre. Som et eksempel ble det vist til Rødhette-prosjektet i Oslo som er et avlastningstilbud til for aleneforeldre. Tilbudet er døgnåpent og er en møteplass for foreldre og barn. Tilsvarende tilbud ble opprettet i Bærum, men måtte nedlegges i mai 2019. AFFO etterspør flere koblinger mellom de frivillige organisasjonene og kommunen.

Innlegg v/Leni Hemminghytt Rønbeck, Kreativt og mangfoldig arbeidsliv (KREM)

Leni Hemminghytt Rønbeck begynte med å understreke at i den nye samarbeidsstrategien for barnefattigdom og deltakelse er det selvsagt viktig med deltakelse både for barn og foreldre. Den forrige strategien handlet mye om å bedre hverdagen til fattige barn. Likevel er det viktig å huske at barn ikke blir mindre fattige av kompenserende tiltak – for det må man gå inn i årsaker bak fattigdommen og gjøre endringer av strukturell karakter. Blant annet vil foreldres utenforskap i arbeidslivet påvirke hele familien.

Rønbeck fortalte om et samskapingsprosjekt KREM jobber med i Ullensvang som omhandler integrering av flyktninger som lever med levekårsstress. Dette er et samarbeid mellom Senter for Sosial Entreprenørskap og Innovasjon Ullensvang herad og andre aktører. Asylet er et vandrerrhjem i de gamle lokalene til et asylmottak, og fungerer som en kvalifiseringsarena for flyktninger og andre med bakgrunn i byggebransjen (nå i oppussingsfasen) og senere for de med ønske om- og eller erfaring fra arbeid innen hotell- og restaurantbransjen. Noen av dem som arbeider der nå har tidligere bodd på mottaket. Det de ser er at mange [flyktninger] er innom mange ulike kortvarige kurs og praksisplasser uten at det blir til fast, lønnet arbeid. Dette påvirker foreldres muligheter til forsørgelse (ikke på grunn av omsorgssvikt). Det handler ikke bare om å få jobb, men også om å få muligheter. Slik situasjonen er nå jobber mange bare med å holde hodet over vannet heller enn å skape en vedvarende endring. Derfor trengs det endring av strukturer, ikke bare symptomlindring.

Rønbeck understrekte at ressursene til dem utenfor ordinært arbeid er der, men at ulønnete praksisplasser tar dem vekk fra ordinære arbeidsplasser. Det er en

gjennomgående bekymring for at arbeidsgivere utnytter praksisordningene uten at det får gode resultater for arbeidstaker. Ofte er disse menneskene fanget i en nedadgående spiral, og det er viktig med tilbud om reelt arbeid. Det er for mye bruk av ulønnet arbeid – det vi ønsker er lønnet arbeid som det er mulig å leve av.

Statssekretær Gimse kommenterte at det skal være økt bruk av lønnstilskudd fremover, og økt satsing på inkluderingsdugnaden. Fra foreningenes side ble det vist til at selv om 55% statistisk sett er i jobb etter introduksjonsprogrammet, skjuler denne statistikken at mange faktisk er under utdanning og ikke i lønnet arbeid.

Innlegg v/Johan Lothe om Samarbeidsforum

Johan Lothe fortalte at grunntanken bak Samarbeidsforum er at alle mennesker skal ha lik tilgang til samfunnets goder. Organisasjonene forumet representerer dekker bredt innen temaet fattigdom og utenforskap. Forumet er bygget opp av grasrotsorganisasjoner som vet hvor skoen trykker og som vil tilby hjelp til andre i lignende situasjoner. Brukermedvirkning er nøkkelen.

Innlegg v/Tor Bernhard Slaathaug, Rettferd for taperne

På grunn av tidsbegrensninger valgte Slaathaug å la den varslede diskusjonen om høringsnotat om ny barnevernslov ligge, da de allerede har god dialog med BFD på den. Slaathaug kommenterte også at digitaliseringsutfordringer er et tema ASD bør ta med seg i utforming av fattigdomspolitikken.

Innlegg v/Johan Lothe om kampanjen 1 av 10 barn og presentasjon av Wayback

Johan Lothe fortalte kort om kampanjen 1 av 10 barn Under kampanjen hadde man fire krav. Det første kravet var å få økt barnetrygden, og selv om man er fornøyd med at den nå har blitt økt er det ikke nok. De tre andre kravene var en trygg bolig man kan bo i hele barndommen, at sosialsatsene økes til SIFO-satser, og at barnefamilier får forutsigbar inntekt. Lothe avsluttet med at inkluderingsdugnaden er bra.

Lothe presenterte så Wayback – livet etter soning og påpekte at det var synd at barne- og familieminister Kjell-Ingolf Ropstad ikke var tilstede på møtet siden Wayback opplever et godt samarbeid med ham. Lothe fortalte at Wayback er bekymret for ABE-reformen og effektene det har på fengsel, spesielt når det kommer til pappaprogrammet. Det er viktig for barn med foreldre i fengsel å ha kontakt med dem. Det er mangel på besøkshus, og flere åpne fengsler legges ned. Andre bekymringer er at flere fengsler reduserer antall fremstillinger grunnet dårlig økonomi. Ektefelle som står igjen alene med barna blir ikke regnet som aleneforsørger. I tillegg er det en utfordring med nedlegging av småfengsler i nærrområder, spesielt kvinnefengsler. Dette er synd med tanke på pårørende. Til siste bekymring kommenterte Gimse at en del færre fengsel er på grunn av økt bruk av elektronisk kontroll/EK (straffegjennomføring med fotlenke). Lothe svarte at med elektronisk kontroll, fengsler man også barna. På grunn av at man ikke kan gå ut, blir barn isolert i eget hjem.

Lothe kommenterte så at selv om Nord-Norge byr på geografiske utfordringer, er kompensierende tiltak (for nedleggelse av småfengsler) en god løsning. Pappagrupper,

bedre samarbeid med barnevern og organisasjoner utenfor, kompenserende tiltak med tanke på reisevei, Skype og bedre besøksmuligheter (som for eksempel besøkshus i Halden) ble nevnt som mulige og gode kompenserende tiltak.

Dialog

Hallåråker begynte dialogen med å påpeke at det var mange gode innspill fra innleggene. Hun orienterte kort om innholdet i høringsnotat om ny barnevernslov. Loven er på høring med frist til 1. august, og hun oppmuntret foreningene til å sende inn høringssvar. Hun ønsket så å høre konkret om hvordan Samarbeidsforum ønsket å bli involvert i den nye samarbeidsstrategien og om hva som er de viktigste tiltakene for dem. Johan Lothe fra Wayback/Samarbeidsforum svarte at brukermedvirkning er viktig – mange forslag går gjennom departement og direktorat uten at de det gjelder har blitt hørt. De ønsker å bli invitert inn. Tor Bernhard Slaathaug fra Rettferd for taperne uttalte at de så langt er godt fornøyd med tanke på brukermedvirkning, og ønsket å gi ros til statsråden for å ha vært imøtekommende og for å ha kommet til dem.

Cecilie Nordfeldt fra Likestilling, Inkludering og Nettverk (LIN) fortalte at brukerne hun representerer generelt ikke føler seg tatt med. De ønsker mer utadrettet bistand fra etatene, inkludert NAV, via f.eks. telefon heller enn vanskelige brev. Magnus Pedersen fra Spillavhengighet Norge påpekte at holdningene og ønskene om brukerkompetanse må komme ovenfra, så kan brukerne bidra med kunnskapen nedenfra. Tor Bernhard Slaathaug fra Rettferd for taperne kommenterte at kjennskap til ordningene som allerede eksisterer er et eget kapittel. Selv om 95% har kjennskap til pasientskadeerstatning, er det kun veldig få som har kunnskap til ordninger for erstatning relatert til barnevern. Leni Hemminghytt Rønbeck fra KREM fortalte at de er oppdaterte på møter med brukerne, og at de opplever at det er utfordringer med grupper som har manglende språkferdigheter. Brukere etterspør også kurs om hvordan representere andre enn kun seg selv i en setting hvor man skal bli hørt politisk.

Hauglie fortalte at departementet ønsker et fortsatt godt samarbeid med Samarbeidsforum om inkluderingsdugnaden. I sammenheng med at inkluderingsdugnaden har vart i ca. ett år nå, planlegges det et nytt toppmøte med partene og brukerorganisasjonene. Man har allerede kommet i kontakt med brukerorganisasjoner/representanter for personer med nedsatt funksjonsevne (FFO og SAFO), men mangler representanter og innspill for personer med hull i CV-en. Hauglie sa at departementet skal ta kontakt med Samarbeidsforum nå til høsten for å sikre god representasjon av denne gruppen. Partilederne og spesielt statsministeren er veldig opptatte av dette. Samarbeidsforum svarte at dette ville de gjerne være involvert i.

Johan Lothe stilte så et spørsmål til ministeren om man for å få lønnstilskudd først måtte ha tiltakspenger. Martin Hewitt fra ASD svarte at dette ikke er nødvendig, men at man ofte vil være en periode i arbeidspraksis før man får lønnstilskudd. Det er dog ikke et krav. Statsråd Hauglie benyttet muligheten til å fortelle at om nye endringer i lønnstilskuddsordningen. Departementet vil forenkle og forbedre ordningen, samt senke terskelen for arbeidsgiveren til å bruke det. Lothe kommenterte at det fungerer bra på lovnivået, men at problemet er at det svikter når det kommer til NAV-kontoret. Hvordan

kan man løse dette? Hauglie svarte at man jobber med å skape systemer som er fleksible, men som samtidig sørger for at arbeidsgiver ikke skal utnytte. Det er per nå ingen helt optimal løsning. NAV og Arbeids- og velferdsdirektoratet fokuserer på mer kunnskap her, men NAV er også en veldig stor etat!

4. Oppsummering av møtet v/statsråd Hauglie

Statsråd Hauglie takket for gode innlegg og innspill. Hun understrekte at hun ikke ville rangere innspillene, men at hun tenkte spesielt på det Leni Hemminghytt Rønbeck fra KREM sa om symptomlindring versus problemløsning. Ofte er årsaken til fattigdom at man ikke er i jobb. Målet på lang sikt er at flest mulig er i arbeid og skal kunne forsørge seg selv, men på lang sikt må vi også drive med såkalt symptomlindring og sørge for å bøte på konsekvensene av å leve i fattigdom for dem det gjelder. Vi må se på det helhetlige bildet. Mange av dem som har mye kontakt med NAV har også veldig sammensatte problemer som må løses, der blant annet språkutfordringer, levekårsstress og traumer kan være viktige faktorer.

Statsråd Hauglie takket så for møtet.

5. Eventuelt, og neste møte

Departementet sender ut referat til godkjenning. Neste møte er 23. september hos Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og tema for møtet er bolig.